

Katrinebergin suunnittelukilpailun tavoitteet / 330400 Katriinan kylä, 33. Seutula / SP

VD/947/10.02.04.00/2024

SP/NLA/A-RK

Katrinebergin suunnittelukilpailun tavoitteena on suunnitella toiminnallisesti monipuolinen ja kestävä Katrinebergin kylä, joka muodostuu innovatiivisesti hyödynnetystä nykyisestä rakennuskannasta sekä arvokkaaseen ympäristöön sopivista, ilmeikkäistä pientalokortteleista. Tavoitteena on vehreä, kävelijän näkökulmasta miellyttävä ja vaihteleva kylämäinen ympäristö. Kilpailun lähtökohtana on todettujen rakennusperinnön ja maisemallisten arvojen huomioiminen sekä luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen alueella. Kilpailulla haetaan ratkaisuja, jotka toteuttavat Vantaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta 2030.

Katrinebergin alueen suunnittelu käynnistyi Katrinebergin kehityskuvan laatimisella. Kehityskuva hyväksyttiin kaupunkiympäristölautakunnassa marraskuussa 2023. Alueen asemakaavoitus on tarkoitus käynnistää syksyllä 2024 Katriinan kylän (330400) kaavahankkeella. Asemakaavan laatimisessa ja alueen jatkokehityksessä on tarkoituksena hyödyntää vuonna 2024 järjestettävän suunnittelukilpailun tuloksia. Avoin kansainvälinen kilpailu järjestetään yhteistyössä Vantaan kaupungin ja Suomen Arkkitehtiliitto SAFA ry:n kanssa. Suunnittelukilpailu on osa Vantaan 50-vuotisjuhlavuoden ohjelmaa.

Kilpailu käynnistyy maaliskuussa, jolloin järjestetään myös kilpailun aloitusseminaari. Kilpailuaika päättyy kesäkuussa 2024. Kilpailuehdotukset ovat verkossa asukkaiden kommentoitavana elokuussa. Kilpailun tulos julkistetaan lokakuussa ja kilpailun tulokset tuodaan tiedoksi kaupunkiympäristölautakunnalle ennen asemakaavoituksen käynnistämistä.

Kaupunkiympäristölautakunnan hyväksyttäväksi esitettävät suunnittelukilpailun tavoitteet perustuvat Vantaan yleiskaavaan sekä Katrinebergin kehityskuvassa esitettyihin suunnittelun lähtökohtiin ja suunnittelun tavoitteisiin.

Yleiskaavassa kilpailualue on sairaalan ja kartanon käsittävältä keskusosaltaan merkitty palvelujen alueeksi (P). Sairaalan itäpuolelle on merkitty pientalovaltainen asuinalue AP ja jokilaakson viljelysmaat on merkitty maatalousvaltaiseksi alueeksi (MT). Yleiskaavassa kilpailualueelle on osoitettu myös ohjeellisia ulkoilureittilinjauksia sekä ekologisten yhteyksien tarpeita. Kilpailualueen itäosaan ulottuu Seutulan pohjavesialue. Kilpailuehdotusten on ohjeistettu noudattavan lähtökohdiltaan yleiskaavaratkaisua.

Kilpailualueen ytimen muodostaa Katrinebergin kartano puutarhoineen ja piharakennuksineen sekä sen välittömässä läheisyydessä vaihteittain 1950-luvulta rakentunut Katriinan sairaala siihen liittyvine asuinrakennuksineen. Vaikka tämä alueen rakennettu ydin on muuttunut voimakkaasti viimeisten vuosikymmenten aikana, alueen suurmaisema ja rakenne ovat säilyneet lähes muuttumattomina. Tarkastelualue kuuluu valtakunnallisesti arvokkaaseen Vantaanjokilaakson maisema-alueeseen ja on Vantaan kulttuurimaisemaselvityksessä (2005) luettu Vantaan parhaiten säilyneisiin maaseudun kulttuurimaisemiin.

Yleiskaavassa Vantaanjokilaakson maisematila on varustettu arvokkaan kulttuuriympäristön merkinnällä. Kilpailualueella on todettuja rakennusperintökohteita, suojeltuja rakennuksia sekä kivikaudelta että keskiajalta peräisin olevia muinaisjäännöksiä, jotka on otettava huomioon kilpailuehdotusten laadinnassa. Suunnittelukilpailun kilpailuohjelmassa ja sen liitteessä on esitetty huomioitavat kulttuuriympäristön arvot ja luontoarvot.

Suunnittelukilpailun tavoitteet ohjaavat kilpailuehdotusten laatimista alueen kaupunkirakenteellisen ratkaisun, alueen luonteen sekä toiminnallisen kokonaisuuden osalta. Kilpailuehdotusten arviointi perustuu suunnittelutavoitteiden laadullisesti korkeatasoiseen toteutumiseen.

Kilpailuohjelmassa esitetyt suunnittelutavoitteet ovat:

Alueen kokonaiskonsepti

- Suunnittelun tavoitteena toiminnallisesti monipuolinen, kestävä Katrinebergin kylä, joka muodostuu innovatiivisesti hyödynnetyistä nykyisestä rakennuskannasta sekä sen lomaan sijoitetusta täydennysrakentamisesta
- Täydennysrakentamisen mahdollistama asukaspuhjan vahvistaminen ja kävijämäärien lisääntyminen mahdollistavat lähipalveluiden säilymisen ja monimuotoistumisen alueella
- Alue on luonteeltaan viihtyisä, vihreä ja mittakaavaltaan inhimillinen. Suunnittelussa painotetaan kestäviä ja yhteisöllisyyttä tukevia ratkaisuja
- Suunnitelman kokonaisratkaisussa on huomioitu kävelijän mittakaava sekä lasten turvallinen liikkuminen alueella
- Alueen suunnittelun lähtökohtana ovat alueen historialliset ja maisemalliset arvot, jotka ovat tärkeä identiteettitekijä
- Vantaanjoen hyödyntäminen alueen suunnittelussa: veden äärelle pääsy; virkistyskäytön ideointi, toiminnot joen äärellä...
- Alueen tulee olla kaavoitettavissa ja toteutettavissa vaiheittain

Katrinebergin kylän uusi vuosirengas

- Suunnitteluratkaisun lähtökohtana on todettujen kulttuuriympäristön arvojen ja rakennusperintöarvojen vahvistaminen ja esiin nostaminen
- Uusi rakentaminen liittyy luontevasti vanhaan kylärakenteeseen ja alueen historiallinen konteksti huomioidaan ehdotuksen luonteessa (sis. korttelirakenne, rakennusten massoittelu ja materiaalimaailma)
- Uuden rakentamisen rajautumiseen Vantaanjokilaakson arvokkaaseen maisema-alueeseen kiinnitetään erityistä huomiota
- Pientaloalueen korttelirakenteen lähtökohtana on kävelijän mittakaava ja kylämäiseen asumiseen sopiva katutila
- Kylärakenteessa osoitetaan myös maaseutumaiseen ympäristöön sopivaa julkista ulkotilaa

Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen ja ekologisesti kestävä alueen rakentaminen

- Alueen kaupunkirakenne sekä julkisten alueiden, katujen ja pihakasvillisuuden ratkaisut vahvistavat luonnon monimuotoisuutta
- Kaupunkirakenteellinen ratkaisu huomioi ja vahvistaa alueen ekologisia verkostoja
- Alueen perinnebiotoopit huomioidaan osana niittyverkostoa ja alueen arvopuiden säilyttäminen alueella varmistetaan
- Suunnittelussa huomioidaan suunnittelualueen sijainti pohjavesialueella. Hulevesien paikalliseen käsittelyyn ja laadulliseen hallintaan kiinnitetään erityistä huomiota

Hiilineutraali, resurssiviisas ja kestävä elämäntavan mahdollistava alue

- Alueen suunnittelussa tavoitellaan hiilineutraalia kokonaisratkaisua
- Tavoitteena on resilientti alue, jossa on matala energiankulutus ja viisaita, kestäviä energiaratkaisuja

- Suunnittelun lähtökohtana ovat kestävät rakentamisen ratkaisut, kuten kiertotalouden edistäminen, vähäpäästöiset rakennusmateriaalit, olevien rakennusten säilyttäminen ja kehittäminen
- Alueen suunnittelussa tutkitaan yhteisöviljelyn ja lähiruoantuotannon mahdollistamista
- Alueen suunnittelu ohjaa kestävien liikennemuotojen käyttämiseen; joukkoliikenteen hyödyntämiseen, pyöräilyyn ja kävelyyn

Katrinebergin – Vantaan Fiskars! Alueen vetovoimaisuus ja toiminnallinen monipuolisuus

- Suunnitteluratkaisu mahdollistaa alueen toiminnallisen monipuolisuuden vahvistamisen. Tavoitteena on toiminnallisesti sekoittunut kylärakenne, joka mahdollistaa esimerkiksi asumisen ja kaupallisen toiminnan samassa rakennuksessa
- Toiminnallisen kokonaisuuden alueella muodostavat yritystoiminta (esim. käsityöläiset ja taideala), kaupalliset palvelut (kahvila, päivittäistavarakauppa), harraste- ja aikuiskoulutustoiminta sekä julkiset palvelut (koulu, päiväkotit). Lisäksi osoitetaan riittävät tilat alueen yhdistys- ja järjestötoiminnalle
- Suunnitteluratkaisussa on esitettävä kaupunkirakenteellinen kiinne kohta, joka toimii alueen toiminnallisena keskuksena
- Onnistunut suunnitelma ammentaa Katrinebergin ainutlaatuisesta miljööstä: avaa uusia näkökulmia ja mahdollisuuksia historialliseen ympäristöön ja maisemista nauttimiseen. Tavoitteena on uusien kulkureittien ja virkistysreitin osoittaminen alueelle
- Vierailijan Katrineberg – osoitettava alueelle saapuminen, julkiset ulkotilat, asiointipysäköinti ja opasteet
- Kartanon ja sairaalan rakennusryhmille esitetään uusia toimintoja ja kehitysideoita
- Alakoululle ja päiväkodille osoitetaan uusi sijainti kilpailualueella joko olevaan rakennukseen tai uudisrakennukseen

Monimuotoiset pientaloasumisen muodot

- Tavoitteena on asuntokannaltaan monipuolisen pientaloalueen suunnittelu sekä vaihtelevien, ilmeikkäiden pientalokortteleiden luominen, joissa tilahiearkia (yksityinen-puolijulkinen-julkinen) hahmottuu selkeästi
- Osana alueen suunnittelua tutkitaan keinoja yhteisöllisten ikäystävällisten asumisen ratkaisujen ja asumisen muotojen tuottamiseksi
- Alueella mahdollistetaan myös asumisen yhdistäminen esimerkiksi palveluliiketoimintaan tai yrittämiseen (esimerkiksi käsityöläiset, majoitustoiminta, kaupan ja asumisen yhdistelmä...)
- Tonttien mitoituksessa huomioidaan, että ne mahdollistavat riittävän yksityisyyden ja valoisuuden piha-alueella
- Alueen asumisen ratkaisut tukevat yhteisöllisyyttä ja edistävät jakamistaloutta: esimerkiksi pientalokorttelin yhteinen ulkoviivasto, laatikkoviljely, yhteispihakonseptit, tilojen varaaminen yhteisö- ja yhdistystoiminnalle, pihakatujen jäsentely ja mahdolliset toiminnallisuudet (katutila piha- ja virkistyskäytössä, katutilojen monipuolinen hyödyntäminen)

Kylänraitti, maisemareitti ja koulupolku – liikkuminen, liikenne ja pysäköinti

- Katriinantiestä suunnitellaan kiinnostava ja kutsuva portti alueelle: katutila uudistetaan kyläraitiksi ja ajonopeuksia hidastetaan
- Tavoitteena on julkisten liikenteen palvelutason säilyttäminen. Bussipysäkkien luontevien sijaintien tutkiminen on osa kaupunkirakenteellista ratkaisua

- Osana kaupunkirakenteellista ratkaisua on osoitettava alueen sisäiset, turvalliset kulkureitit ja liikennejärjestelyt. Erityistä huomiota on kiinnitettävä kulkureitteihin uusien itäisten kortteleiden ja olevan kylärakenteen välillä
- Suunnitteluratkaisussa on osoitettava liikenteen rakenteelliset ratkaisut, joilla taataan turvallinen liikkuminen myös lapsille ja ikääntyneille
- Osana alueen kulkureittejä on tutkittava alueen paikallisen virkistysreitien sijaintia, joka voi ulottua myös kilpailualueen ulkopuolelle
- Pysäköinnin jäsentely alueella tulee ratkaista osana kaupunkirakenteellista ratkaisua

Kaupunkiympäristölautakunta 13.2.2024 § 6

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

- a) Päätetään hyväksyä Katrinebergin kilpailuohjelman tavoitteet.
- b) Oikeutetaan kaupunkisuunnittelujohtaja tekemään tavoitteisiin vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia kilpailun tuomaristolta myöhemmin saatavien kommenttien pohjalta.

Käsittely:

Kaupunkiympäristölautakunnan puheenjohtaja Anssi Aura esitti asian palauttamista valmisteluun päätösesityksen täydentämiseksi kilpailuohjelmaliitteellä. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Palautettiin asia valmisteluun.

Täytäntöönpano: Kaupunkiympäristön toimiala

Muutoksenhakuohje: 3. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

aluearkkitehti Anna-Riitta Kujala, p. 050 302 8799,
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi